

2. Бевз Т. А. Вплив глобалізації на утвердження національної ідентичності в умовах війни: виклики і загрози. *Українознавство*. 2022. № 3 (84). С. 8-26. DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.3\(84\).2022.263588](https://doi.org/10.30840/2413-7065.3(84).2022.263588).

3. Більо І., Ткачук Ю. Еколого-економічні наслідки російсько-української війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-6>.

4. Королюк С., Малюта Л. Перспективи післявоєнного відновлення внутрішнього туризму в Україні. *Трансформація бізнесу для сталого майбутнього: дослідження, діджиталізація та інновації* : зб. тез доповідей II міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 23-24 листопада 2022 р.) Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2022. С. 156-159.

5. Ангурець О., Хазан П., Колесникова К., Куц М., Чернохова М., Гавренек М. Наслідки для довкілля війни росії проти України. Київ : ГО «Зелений Світ – Друзі Землі», 2023. 84 с. URL: <https://cleanair.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/cleanair.org.ua/war-damages-ua-version-04-low-res.pdf>

6. Марценюк Л., Гненний М., Фурфаро Р. Розробка напрямів відновлення туристичної сфери України з урахуванням світових інновацій. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 339-345. DOI: <https://10.31733/2078-3566-2023-1-339-345>.

7. Зозуля І. В. Глобальний, регіональний та національний виміри російсько-української війни. *Форум права*. 2023. Вип. 1. С. 52-67. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7016665>.

Abstract: The main global world challenges are considered. Today's ecological and economic problems are related to the problem of Ukraine's economy and the problem of rational use of land resources, which arise as a result of military operations and seriously inhibit the further economic development of the country.

Key words: global challenges, globalization, environmental threat, economic security.

ПОРІВНЯННЯ ПОДАТКІВ І ЇХ СТАВОК В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ

БУРКОВСЬКА Алла,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

МОЛОГІНА Тетяна,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, групи Ф 3/1,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація: досліджено види сплачуваних податків в Україні та Польщі; розкрито особливості обчислення податкових ставок в Україні за акцизним, екологічним, єдиним податками, рентною платою, митом і податком на майно; наведено в табличній формі порівняння ставок за основними видами податків в Україні та Польщі; висвітлено

перспективи введення у вітчизняну практику методологій ЄС для обраних моделей оподаткування платників податків.

Ключові слова: *Європейський Союз, Міжнародні європейські стандарти, податок, ставка податку.*

Враховуючи те, що Україна претендує на членство в Європейському Союзі, у нашої країни виникає потреба забезпечити відповідність всім Міжнародним європейським стандартам у різних сферах державної організації, у тому числі і у сфері оподаткування. Оскільки Польща є повноправним членом Європейського Союзу ще з 2004 року, то її досвід у цьому напрямку може бути цікавим і корисним для України.

Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку відповідно до Податкового кодексу України [1].

Ставкою податку визначається розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування [1].

В Україні існують загальнодержавні (обов'язкові до сплати на усій території України) та місцеві податки. Відповідно до Податкового кодексу України, існують такі податки та їх ставки оподаткування:

- Податок на прибуток підприємств (18%);
- Податок на доходи фізичних осіб (18%);
- Податок на додану вартість (20%);
- Акцизний податок (ставка обчислюється залежно від товару);
- Екологічний податок (ставка обчислюється залежно від середовища та забруднюючих речовин);
- Рентна плата (ставка обчислюється, виходячи з обсягів використаної води, нафти, природного газу, газових конденсатів та надр);
- Мито (ставка визначається в залежності від виду користування: для особистого користування або для виробничого);
- Податок на майно (ставка обчислюється в залежності від виду майна);
- Єдиний податок (ставка встановлюється місцевими органами управління та залежить від видів діяльності підприємця) [1].

У польській державі існують податки прямі, безпосередні (сплачуються до податкових органів, а розмір їх залежить від ситуації платника). У Польщі існують такі податки:

- Прибутковий податок для фізичних осіб (PIT). Податок сплачує кожен, хто отримує заробітну плату, маючи трудові та цивільно-правові договори або дохід із власної підприємницької діяльності;
- Прибутковий податок від юридичних осіб (CIT). Цей податок стосується загального доходу, отриманого в Польщі юридичними особами, правлінням або головним офісом. Це так званий єдиний податок, який становить 19%;
- Податок від спадщини та дарування. Він стосується набутих прав власності чи інших майнових прав, отриманих в Польщі від: дарування, спадщини, безкоштовного скасування спільної власності, з набутою давністю, обов'язкової частки зі спадщини і так далі. На суму податку впливають ступінь сімейних зав'язків, цінність спадщини;
- Податок від цивільно-правових дій, Податок від економічної діяльності, зміни прав власності чи продажу, який стосується нерухомості;
- Сільськогосподарський податок, що накладається на ділянки землі, які розрізняються як сільськогосподарські угіддя і призначені тільки для сільськогосподарської діяльності;
- Податок на ліс, яким обкладаються земельні ділянки, що класифікуються як лісові угіддя;
- Податок на нерухомість. Об'єктом оподаткування є: споруди та їх частини, земельні ділянки, будівлі та їх частини, пов'язані з підприємницькою діяльністю. Розмір податку визначається місцевими органами управління;
- Податок на транспортні засоби стосується: вантажівок з допустимою вагою, що перевищує 3,5 тонн, причепів і напівпричепів, які разом із транспортом мають повну масу понад 7 тонн та автобусів;

- Податок на тоннаж, що стосується доходу, який отримують підприємці від використання морських торгових суден у міжнародному судноплавстві для перевезення вантажів, пасажирів або для рятувальних робіт;
- Податок від видобування деяких копалин, який стосується доходу від видобування срібла й міді;
- Єдиний податок від вартості проданої продукції, який стягується з певного доходу, що отримують суднобудівні компанії;
- VAT – податок на товари та послуги. Цей податок сплачується при покупці речей, одягу, продуктів харчування тощо. Відповідний вид податку вже включений у ціну – це ціна брутто. У Польщі є різні ставки податку ПДВ: 23%, 8%, 5%, 0%, вони залежать від роду робіт, товару і послуг;
- Податок на ігри, яким оподатковуються суб'єкти, що займаються гральним бізнесом та надають букмекерські послуги;
- Акцизний податок – це непрямий податок, що включений у ціну товарів та послуг і сплачується в момент їх купівлі. В Польщі акцизний збір стосується: електроенергії та енергетичних продуктів, тютюнових виробів, алкоголю та алкогольних напоїв, автомобілів [2].

Впродовж дослідження порівняємо ставки за основними видами податків в Україні та Польщі (табл.1).

Таблиця 1. Ставки податків в Україні і Польщі у 2023 р.

Податок	Україна, %	Польща, %
Податок на додану вартість (VAT)	20	23
Податок на прибуток юридичних осіб	18	19
Податок на доходи фізичних осіб (річний дохід)	18	До 26146,6391 Євро – 12%, понад 26146,6391 Євро – 35%

Джерело: побудовано із використанням даних [3].

Отже, відповідно до Міжнародних європейських стандартів, у Польщі стягується з платників податків більші ставки оподаткування, ніж в Україні. Так, приблизно в 1,15% більше податку на додану вартість, в 1,06% більше

податку на прибуток юридичних осіб та в 1,31% податку на доходи фізичних осіб.

Враховуючи, що Польща з моменту вступу в Європейський Союз має позитивний досвід, вважаємо доцільним ввести у практику оподаткування платників податків і в Україні методології Європейського Союзу, щоб реалізувати конституційні гарантії держави достатнього економічного стану.

Література:

1.Податковий кодекс України Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, №13-14, №15-16, №17, ст. 112. URL:<https://tax.gov.ua/nk/> (дата звернення 05.10.2023).

2.Податкова система в Польщі, 2019. URL: <https://uainkrakow.pl/podatkowa-systema-v-polshchi/> (дата звернення 05.10.2023).

3.Щодо ставок основних податків в Україні порівняно зі ставками податків в країнах ЄС. Пресслужба Державної податкової служби України, 19 червня 2023 р. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/685400.html> (дата звернення 05.10.2023).

Abstract: the types of taxes paid in Ukraine and Poland were investigated; the peculiarities of calculating tax rates in Ukraine for excise, environmental, uniform taxes, rent, customs and property tax are revealed; a comparison of rates for the main types of taxes in Ukraine and Poland is given in tabular form; the prospects of introducing EU methodologies into domestic practice for selected models of taxation of taxpayers are highlighted.

Key words: European Union, International European standards, tax, tax rate.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

БУРКОВСЬКА Алла,

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,*

*Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ЧИСТЯКОВА Діана,

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, групи Ф 3/1,
Миколаївський національний аграрний університет,*

м. Миколаїв, Україна

Анотація: досліджено роль кредитної системи у забезпеченні розвитку економіки країни, розкрито проблеми функціонування та розвитку кредитної системи України, наведено основні цілі сучасного розвитку вітчизняної економіки, висвітлено перспективи розвитку кредитної системи та заходи щодо створення сучасної стабільної і конкурентоздатної кредитної системи в Україні.

Ключові слова: кредитна система, банківська діяльність, фінансові посередники, інструменти підтримки грошово-кредитної сфери, реформи, інвестиції, корупція.